

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 7So/16/2017
Identifikačné číslo spisu: 7015201436
Dátum vydania rozhodnutia: 28.06.2018
Meno a priezvisko: JUDr. Zdenka Reisenauerová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2018:7015201436.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci navrhovateľky: H., bytom T. 4, W., zastúpenej JUDr. Miroslavom Katunským, advokátom so sídlom Floriánska 16, Košice, proti odporcovi: Sociálna poisťovňa, ústredie, so sídlom Ul. 29. augusta 8, Bratislava, o odvolaní navrhovateľky proti rozhodnutiu odporcu č. XXX XXX XXXX X z 19.11.2015 o nepriznaní invalidného dôchodku, o odvolaní odporcu proti výroku uznesenia Krajského súdu v Košiciach č. k. 6Sd/72/2015-74 z 22. februára 2017 o náhrade trov konania, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesenie Krajského súdu v Košiciach č. k. 6Sd/72/2015-74 z 22. februára 2017 v napadnutej časti, v ktorej krajský súd navrhovateľke priznal právo na náhradu trov konania vo výške 50% m e n í tak, že žiaden z účastníkov n e m á p r á v o na náhradu trov konania.

V ostatnej časti z o s t á v a uznesenie Krajského súdu v Košiciach č. k. 6Sd/72/2015-74 z 22. februára 2017 bez zmeny.

Účastníkom náhradu trov odvolacieho konania n e p r i z n á v a .

Odôvodnenie

Krajský súd v Košiciach (ďalej len „krajský súd“) uznesením č. k. 6Sd/72/2015-74 z 22.02.2017 podľa § 250o zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok (ďalej len „OSP“) konanie zastavil. O náhrade trov konania rozhodol krajský súd podľa § 146 ods. 2 OSP v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá OSP a § 250k ods. 1 veta prvá OSP a § 250l ods. 2 OSP tak, že navrhovateľka má právo na náhradu trov konania vo výške 50%.

V odôvodnení uznesenia krajský súd v súvislosti s rozhodnutím o náhrade trov konania uviedol, že vzhľadom na § 146 ods. 2 OSP posudzoval, či späťvzatie návrhu navrhovateľkou súvisí so správaním odporcu a či návrh na preskúmanie rozhodnutia odporcu bol podaný dôvodne.

Vznik nároku na priznanie invalidného dôchodku je podmienený splnením podmienok uvedených v § 70, § 71 a § 72 zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení. Predpokladom priznania invalidného dôchodku je teda dlhodobo nepriaznivý zdravotný stav a pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o viac ako 40% v porovnaní so zdravou fyzickou osobou (§ 71 ods. 1 a § 72 zákona č. 461/2003 Z. z.).

Podľa krajského súdu odporca správne konštatoval v rozhodnutí z 19.11.2015, že zdravotný stav navrhovateľky nespĺňa podmienku dlhodobo nepriaznivého zdravotného stavu. Odporca opakovane hodnotil zdravotný stav navrhovateľky, a to 11.02.2016 s rovnakým záverom o miere poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť v rozsahu 35%. Správu oproti lekárskemu posudku z 29.09.2015 nezmenil, hoci opätovne konštatoval, že navrhovateľka v tomto štádiu konania predložila prepúšťiaciu správu z psychiatrického oddelenia o hospitalizácii od 20.10.2015 do 03.11.2015 a závery psychiatrického vyšetrenia z 20.10.2015, 15.11.2016 a napokon januára 2016 a februára 2016. Odporca nové rozhodnutie nevydal a trval na potvrdení napadnutého rozhodnutia z 19.11.2015.

Zdravotný stav navrhovateľky odporca hodnotil napokon 07.04.2016 a v odbornom lekárskom posudku, po oboznámení sa s psychiatrickými vyšetreniami navrhovateľky z 25.03.2015, 24.06.2015 a 01.04.2016, konštatoval recidivujúcu depresívnu poruchu. Mieru poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť v percentách opätovne posúdil na 35%. Toto rozhodnutie odporcu vzhľadom na zdravotnú dokumentáciu navrhovateľky a fakt o jej dlhodobo nepriaznivom zdravotnom stave možno pokladať podľa krajského súdu za nepodložené. Odporca pokladal vyšetrenia o zdravotnom stave navrhovateľky z ortopedického aj psychiatrického hľadiska už v predchádzajúcich správach z 29.09.2015 a 11.02.2016 za nedostatočné pre uznanie invalidity navrhovateľky a konštatoval, že navrhovateľka je od marca 2015 liečená aj psychiatrom pre depresívne stavy. V čase posudzovania zdravotného stavu navrhovateľky dňa 01.04.2016 bol jej zdravotný stav podľa lekárskeho správ z oblasti psychiatrie počnúc od 25.03.2015 dlhodobo nepriaznivý. Odporca 26.10.2016 po doplnení už známych lekárskeho správ o psychiatrickom zdravotnom stave navrhovateľky (kontrolné psychiatrické vyšetrenia z 24.05.2016, 25.05.2016, 01.07.2016, 26.08.2016) o správy z 08.09.2016 a 13.10.2016 z neurologických vyšetrení a rehabilitačných vyšetrení navrhovateľky týkajúcich sa pohybového aparátu stanovil mieru poklesu schopnosti navrhovateľky vykonávať zárobkovú činnosť na 60%.

Rozhodnutím z 11.11.2016 následne odporca zrušil svoje rozhodnutie z 19.11.2015 a priznal navrhovateľke od 26.10.2016 invalidný dôchodok vo výške 70,- Eur a dňa 10.11.2016 oznámil preddavkovú výplatu tohto dôchodku podľa § 116 ods. 4 č. 461/2003 Z. z. (preskúmanie obdobia dôchodkového poistenia a vymeriavacie základy navrhovateľky od septembra 1994 do 25.10.2016). Odporca vychádzal z lekárskej správy z 26.10.2016, kedy bola miera poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť stanovená na 60% a dátum vzniku invalidity 26.10.2016. Rozhodnutie odporcu vychádza z odborného stanoviska, je založené na lekárskeho správach od marca 2015 stanovením diagnózy - recidivujúca depresívna porucha, so zhoršeným zdravotným stavom navrhovateľky od 26.10.2016.

Krajský súd na základe uvedeného ustálil výšku náhrady trov konania a priznal navrhovateľke právo na jej náhradu vo výške 50%. Rozhodol tak po tom, čo vyhodnotil návrh navrhovateľky za čiastočne podaný dôvodne, a to od posudzovania odporcu dňa 07.04.2016.

Proti výroku uznesenia krajského súdu o náhrade trov konania podal riadne a včas odvolanie odporca.

V odvolaní odporca uviedol, že napadnutým rozhodnutím č. XXX XXX XXXX X z 19.11.2015 bola navrhovateľke podľa § 70 zákona č. 461/2003 Z. z. zamietnutá žiadosť o invalidný dôchodok z 29.09.2015.

Navrhovateľka proti uvedenému rozhodnutiu podala opravný prostriedok, na základe ktorého bol navrhovateľkin zdravotný stav opätovne posúdený posudkovým lekárom sociálneho poistenia Sociálnej poisťovne, pobočky Košice 11.02.2016, posudkovým lekárom sociálneho poistenia Sociálnej poisťovne,

ústredie 07.04.2016 a na základe dožiadania krajského súdu posudkovým lekárom sociálneho poistenia Sociálnej poisťovne, ústredie 26.10.2016.

Podľa posudku posudkového lekára sociálneho poistenia Sociálnej poisťovne, ústredie, so sídlom v Košiciach z 26.10.2016 je navrhovateľka od 26.10.2016 invalidná podľa § 71 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z. s mierou poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť 60% v porovnaní so zdravou fyzickou osobou. Podľa posudku posudkového lekára sociálneho poistenia ústredia Sociálnej poisťovne sa zmenila miera poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť z 35% na 60% od 26.10.2016.

V dôsledku tejto zmeny v posudkových záveroch bol opätovne posúdený nárok navrhovateľky na invalidný dôchodok.

Rozhodnutím č. XXX XXX XXXX X z 11.11.2016 bolo v súlade s § 112 zákona č. 461/2003 Z. z. v rámci autoremedúry zrušené napadnuté rozhodnutie č. XXX XXX XXXX X z 19.11.2015.

Oznámením o preddavkovej výplate dôchodku z 10.11.2016 sa navrhovateľke od 11.11.2016 vypláca v súlade s § 116 ods. 4 zákona č. 461/2003 Z. z. v znení zákona č. 555/2007 Z. z. preddavkovo v sume 70,- Eur mesačne z dôvodu zisťovania rozhodujúcich údajov potrebných na určenie sumy invalidného dôchodku.

Odporca v čase vydania napadnutého rozhodnutia č. XXX XXX XXXX X z 19.11.2015 vychádzal z preukázaného skutkového stavu, z navrhovateľkou predložených lekárskeho správ a rozhodol v súlade s platnými právnymi predpismi. K zhoršeniu zdravotného stavu navrhovateľky na úroveň invalidity s mierou poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť 60% v porovnaní so zdravou fyzickou osobou došlo až po vydaní napadnutého rozhodnutia, teda až v priebehu konania o opravnom prostriedku, počas ktorého navrhovateľka k posúdeniu zdravotného stavu 26.10.2016 doložila nové psychiatrické nálezy z 24.05.2016, 25.05.2016, 01.07.2016 a 26.08.2016. Až psychiatrickým vyšetrením z 26.10.2016 bolo preukázané zhoršenie zdravotného stavu navrhovateľky.

Odborné vyšetrenia, ktoré mali posudkoví lekári sociálneho poistenia Sociálnej poisťovne v predošlých konaniach o opravnom prostriedku, svojou závažnosťou nepodmieňovali invaliditu navrhovateľky.

Odporca rozhodne o nároku navrhovateľky na invalidný dôchodok po zistení všetkých rozhodujúcich skutočností a na základe preukázanej zmeny skutkového stavu z dôvodu, že došlo k zhoršeniu zdravotného stavu navrhovateľky, čo bolo preukázané predloženou lekárskou správou, t. j. psychiatrickým vyšetrením z 26.10.2016, ktorá preukazuje, že ochorenie je nielen chronifikované, ale napriek dlhodobej psychofarmakoterapii došlo k dekompenzácii psychického ochorenia, čo treba považovať prognosticky za závažné, podmieňujúce invaliditu.

Zdravotný stav navrhovateľky sa zhoršil na úroveň invalidity s mierou poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť 60% v porovnaní so zdravou fyzickou osobou až v priebehu konania o opravnom prostriedku, tzn. až po vydaní napadnutého rozhodnutia č. XXX XXX XXXX X z 19.11.2015. Nové rozhodnutie teda nebude vydané z dôvodu správania sa na strane odporcu, naopak, z dôvodu zhoršenia zdravotného stavu navrhovateľky v rámci preskúmavacieho konania, ktoré vyvolalo potrebu opätovne posúdiť nárok navrhovateľky na invalidný dôchodok. Z tohto dôvodu je odporca názoru, že návrh navrhovateľky nebol podaný dôvodne. Na základe uvedeného má odporca za to, krajský súd o uložení povinnosti odporcovi nahradiť navrhovateľke trovy konania rozhodol na základe nesprávneho právneho posúdenia veci.

Navrhovateľka sa k odvolaniu odporcu vyjadrila písomným podaním z 25.04.2017 a žiadala, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky napadnuté uznesenie krajského súdu ako vecne správne potvrdil a priznal navrhovateľke náhradu trov odvolacieho konania.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 OSP v spojení s § 246c ods. 1 veta

prvá OSP a § 492 ods. 1 SSP) preskúmal napadnuté uznesenie krajského súdu v rozsahu a z dôvodov uvedených v odvolaní odporcu (§ 246c ods. 1 veta prvá OSP, § 212 ods. 1 OSP a § 492 ods. 1 SSP) a dospel k záveru, že odvolanie odporcu je dôvodné.

Prvým výrokom uznesenia č. k. 6Sd/72/2015-74 z 22.02.2017 krajský súd konanie zastavil aplikujúc § 250o OSP. Druhým výrokom uznesenia krajský súd rozhodol, že navrhovateľka má právo na náhradu trov konania vo výške 50% aplikujúc § 146 ods. 2 v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá a § 250k ods. 1 veta prvá a § 250l ods. 2 OSP.

V konaní bolo potrebné posúdiť, či navrhovateľke vzniklo právo na náhradu trov konania vo výške 50%. Krajský súd podaný návrh na preskúmanie zákonnosti rozhodnutia odporcu č. XXX XXX XXXX X z 19.11.2015 o nepriznaní invalidného dôchodku hodnotil s poukazom na obsah Lekárskej správy Sociálna poisťovňa, ústredie Bratislava zo 07.04.2016, ktorá bola spolu s odborným lekárskeým posudkom vyhotovená na základe lekárskeých nálezov navrhovateľky, psychiatrických vyšetrení od 25.03.2015, 24.06.2015 a 01.04.2016, v ktorých bola stanovená miera poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť navrhovateľky v percentách vo výške 35%. Na základe navrhovateľkou predložených psychiatrických vyšetrení z 01.07.2016 a 26.08.2016, následne Lekárska správa Sociálnej poisťovne, ústredie a Posudok vyhotovený 26.10.2016, stanovili rozhodujúce zdravotné postihnutie v percentuálnej výške miery poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť v percentách 50% (dušené choroby a poruchy nálady, kapitola V., položka 3 písmeno d/) a iné zdravotné postihnutie (dorzopatia, vnútorné poruchy kolenného kĺbu) o zvýšenie percentuálnej miery o 10%, spolu miera poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť navrhovateľky v percentách 60%.

Následne odporca po podaní návrhu na základe záverov Lekárskej správy a Lekárskeho posudku z 26.10.2016 rozhodnutím z 11.11.2016 zrušil napadnuté rozhodnutie odporcu z 19.11.2015 a priznal navrhovateľke od 26.10.2016 invalidný dôchodok vo výške 70,- Eur. Na základe tejto skutočnosti navrhovateľka zobrala prostredníctvom právneho zástupcu návrh na preskúmanie napadnutého rozhodnutia odporcu späť, vzhľadom na nové rozhodnutie odporcu z 26.10.2016 (nová lekárska správa a nový lekárskeý posudok a jeho závery). V konaní bolo preukázané, že k prehodnoteniu zdravotného stavu navrhovateľky, došlo po vydaní napadnutého rozhodnutia odporcu, po podaní opravného prostriedku navrhovateľkou proti napadnutému rozhodnutiu odporcu, a to na základe navrhovateľkou predložených Lekárskeých správ a vyšetrení z 24.05.2016, 25.05.2016, 01.07.2016 a 26.08.2016, ktoré sa týkali psychiatrických vyšetrení, na základe ktorých bol následne vyhotovený Lekárskeý posudok a Lekárska správa Sociálnej poisťovne, ústredie z 26.10.2016.

Pri rozhodovaní o náhrade trov konania, v konaniach podľa tretej hlavy piatej časti OSP (v spojení s § 492 ods. 1 SSP), bol povinný krajský súd postupovať v súlade s § 146 OSP, v spojení s § 246c ods. 1 prvá veta OSP, v spojení s § 250l ods. 2 OSP, keď piata časť OSP nemá osobitnú právnu úpravu pre rozhodovanie o náhrade trov konania, v prípade zastavenia konania, v konaní podľa tretej hlavy piatej časti OSP.

Vo veci bolo potrebné posúdiť postup krajského súdu, či pre správanie odporcu došlo k späťvzatiu návrhu, ktorý bol podaný dôvodne a či bola na mieste aplikácia ustanovení, na ktoré poukázal v napadnutom uznesení krajského súdu.

Na jednej strane predmetom súdneho prieskumu bolo napadnuté rozhodnutie odporcu, ktoré po podaní opravného prostriedku navrhovateľkou odporca zrušil, a to na základe záverov znaleckého posudku, ktorý vychádzal z lekárskeých vyšetrení a správ navrhovateľky, ktoré vyšetrenia boli navrhovateľke vykonané po vydaní napadnutého rozhodnutia odporcu a po podaní opravného prostriedku proti nemu.

Krajský súd v napadnutom rozhodnutí v druhom výroku priznal navrhovateľke trovy konania vo výške 50%. Navrhovateľka proti napadnutému uzneseniu krajského súdu (výroku, ktorým súd konanie zastavil) odvolanie nepodala. Odvolanie podal odporca, ktorý nesúhlasil s priznaním náhrady trov konania navrhovateľke, ani s určenou výškou 50% (druhý výrok). Keďže navrhovateľka ani odporca

odvolanie nepodali, prvý výrok napadnutého uznesenia krajského súdu nadobudol právoplatnosť.

Postupom podľa § 146 ods. 2 druhá veta OSP v spojení s § 246c ods. 1 prvá veta OSP, § 492 ods. 1 SSP je možné, v prípade zastavenia konania, priznať účastníkovi konania náhradu trov konania, v prípade, že navrhovateľ, pre správanie odporcu, zoberie návrh, ktorý bol podaný dôvodne, späť, t. j. účastník, ktorý zaviniel, že konanie sa muselo zastaviť (odporca) je potom povinný nahradiť navrhovateľovi trovy konania.

V konaní bolo preukázané, že po podaní opravného prostriedku a prehodnotení zdravotného stavu navrhovateľky, na základe ňou predložených lekárskejších vyšetrení, vydal odporca lekárskejší posudok, na základe ktorého bola navrhovateľka uznaná invalidnou a došlo k zrušeniu napadnutého rozhodnutia odporcu, ktoré riadne a včas napadla navrhovateľka opravným prostriedkom. S poukazom na charakter veci (podanie opravného prostriedku, predloženie nových lekárskejších správ a vyhotovenie lekárskejšieho posudku sociálnej poisťovne), po vydaní napadnutého rozhodnutia odporcu, následne zrušenia napadnutého rozhodnutia odporcu neskorším rozhodnutím odporcu, a na to nadväzujúce späťvzatie návrhu na preskúmanie napadnutého rozhodnutia odporcu navrhovateľkou, všetky tieto skutočnosti nepreukazujú, podľa názoru odvolacieho súdu, že výlučne pre správanie odporcu navrhovateľka zobrala dôvodne podaný návrh späť, keď podaný opravný prostriedok navrhovateľky napádal rozhodnutie odporcu, ktoré vychádzalo z lekárskejších správ, z ktorých nebolo možné priznať navrhovateľke invalidný dôchodok, vzhľadom na určenú mieru poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť v percentách.

Odvolací súd má za to, že o náhrade trov konania bolo potrebné rozhodnúť pri aplikácii § 246c ods. 1 prvá veta OSP v spojení s § 146 ods. 1 písm. c/ OSP, § 492 ods. 1 SSP tak, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania podľa jeho výsledku, ak konanie bolo zastavené, keď nemožno konštatovať, že návrh bol podaný dôvodne a po jeho podaní, výlučne pre správanie odporcu, bol návrh navrhovateľkou zobrať späť. Podľa názoru odvolacieho súdu, neboli splnené, vzhľadom na individuálnosť posudzovanej veci, zákonné podmienky pre aplikáciu § 146 ods. 2 druhá veta OSP v spojení s § 246c ods. 1 prvá veta OSP, § 492 ods. 1 SSP pre rozhodovanie o náhrade trov prvostupňového súdneho konania.

Vzhľadom na uvedené odvolací súd zmenil v napadnutej časti uznesenie krajského súdu tak, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania, aplikujúc § 250ja ods. 3 druhá veta OSP v spojení s § 220 OSP a § 492 ods. 1 SSP.

Odporca v odvolacom konaní mal úspech, ako správneju orgánu mu však právo na náhradu trov odvolacieho konania zo zákona nevzniká. Navrhovateľka v odvolacom konaní úspech nemala, preto jej právo na náhradu trov odvolacieho konania nevzniklo aplikujúc § 250l ods. 2 OSP, § 250k ods. 1 OSP a contrario v spojení s § 224 ods. 1 OSP za použitia § 246c ods. 1 veta prvá OSP a § 492 ods. 1 SSP.

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v pomere hlasov 3:0 (§ 3 ods. 9 veta tretia zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom od 1. mája 2011).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu n i e j e prípustný opravný prostriedok.